

qui's decante de la bona vida», «lo sol --- quan és decantat ---», *Quaresma*, 112.123, 38.57; «tota pulchra Maria --- / veent Jesús --- com dins l'espill --- y si del ver lo meu dir se decanta / com a feel jo m pos sots vostra manta» en el mall. Arnau Dezcós, any 1487, *JqBover, BiEscrBal.*, 582.9.6; «los lleus --- guarden també lo cor no decante a una part ni al altra y lo tenen sempre en lo mig», «la càrrega cau o decanta a una part: --- incumbit», «paret decantada enfora, decantada endintre», OPou (*TbPu.*, p. 288, 38)]. Modernament se sol construir com a tr. (*Atl.*, 120) o refl. (exs. *DBal.*) menys sovint com a intr. (*Atl.*, 160); NOLLER, veg. *CANDID*).

Vulgarment alterat en *descantar*: «¿per on passaré més avant? — per 'questa ribera avall, / descanteu's, donas prenyades: els infants no mereixen mal», romanç recollit a Argenton, MilàF., *Romllo*, 208D. Cerverí, com alguns occitans, usa amb aquest valor (més precisament 'inclinat') *encantar*: «la branch' encantada / baxant, fay la neu e-ls grans glatz, bas, baxar» (78/96.5, si bé cf. nota a la meua ed.).

CPT.: *De trasantón* [1883, NOLLER, *La Papallona*, 111; *DAG.*; no Lab. 1840, etc.] fou primer locució amb la prep. *tras* 'darrere' «esta causa s'és portada / molt doptadet hi *tras cantón*», c. 1500, *Somni de Joan Joan*, 1700); en tot cas segur que el mot ja existia format des de molt abans del S. XIX, com sigui que en cast. ja existeixen locucions semblants des de fi S. XVI a base de la idea de *hacer algo a trasantón* ['fota de la vista de la gent', *trocar a trasantón*, 1599] i Oudin [1607-16] hi registra *trasantón* «un coin reculé» i un llgd. *trasantóu* «petite pierre ---», o amb un sentit com 'guarda-cantó, pedra de cantonada' es troba en parlars occitans i castells, veg. *DCEC* I, 643b, n. 1; també és sostenible, i quasi el mateix, que sigui < *detràs cantó* 'darrere de, amagat per, la cantonada'.

+*Cantibal* «trozo grande de pan», Vall d'Àneu (Pol, p. 13), que sembla cpt. de *cant* (= *cantell*, *canter*) + *tibal* = *timbal*, *timbarro* (potser *cantell-tibal* > dissim. **canteitibal* i haplogogia).

+*Cantimplà* adv., *ana(r)* o *puia(r)* *kantimplá* 'pujar pla-i-amunt', 'pujar planerament' ribag. (que anoto a l'Alta Ribagorçana, Senet, Denuí, 1957), sembla alteració d'una locució *pujar de cantell-pla* 'pujar de gairell i de pla' (d'on dissim. *pujá kantíplá* > *kantimplá*): solien recomanar-m'ho els meus guies muntanyencs quan pujava d'aquests pobles cap a les serres de Besiberri i Aneto.

¹ Algun complement a la fase hispanollatina es pot trobar en el *DECH* i en F. Schöll, *IdgFgn.* XXXI, 309-320. Weisgerber, *Spr. d. Festlandkelten*, dona com a establert l'origen cèltic de *CANTUS* 'llanta', amb cita de bibliografia, 2.^a ed., p. 196. — ² «Confrenta --- con *canteras* del Rio Daya o de Carpuoy», *AFilArag.* x, 355.51. Potser més aviat 'carena' que «cerro» a Sangüesa (1.ª *Reunión TopPir.*, 207). En el xurro d'Alcúdia de Veo és 'escarpat': «Los Órganos de Villatandús son unas *canteras* muy grandes» (1961); tanmateix ací també vaig

sentir *kanterikyia* simplement per 'roca'. — ³ El que en diuen *buada* a la Salanca, *sutinya* a la Noguera (Santalinya, etc.). — ⁴ «He baixato por el *cantón de Marieta*», «allí hay otro *cantonet*», 1965. — ⁵ En aquest, particularment notable és l'acc. 'expli-car-se abundantment, xerrar, desbarrar': «—Ja tenia raó, ja, el geperut, que el que havíem de fer era colgar-vos sota un cep! —Pere --- *descantelleu* massa ---», NOLLER, *L'Escanyapobres* VIII, O. C. I, 278; «t'hauria agradat de sentir-me: de reservat qu'estava ell al començament, he tingut prou traça per fer-lo *descantallar* de tal manera que --- he tingut una victòria ---», carta familiar de PCoromines, 20-XI-1902. ¿Seria potser derivat d'altra cosa i incorporat secundàriament en aquesta família? P. ex., de *cantar* o metàt. de **descallantar* (*callar*), cf. la definició del DFa.: «dir alguna cosa que seria més prudent de tenir *callada*». Si es construeix com a reflexiu fóra més fàcil partir de la idea de 'encetar un tema (que valdria més deixar intacte)' 'clavar-hi dents a un cantell' i realment aquesta construcció també es troba: «—Amb els bateigs no hi ha diferències. —¿Que no hi ha diferències, em gosa a dir? Quan la criatura és de més pago hi posen més llatí, més aigua i més benedicta. —Vaja, Esteve, no et *descantellis* —li va dir la seva dona—, anem a trobar el cotxe, i deixem-ho córrer», Russinyol, *L'Auca del Sr. Esteve* I, cap. 3, p. 33.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *cantil*, *alcantil*, *Benacantil*, *cantill*, *cantalet*, *fer ~*, *cantalar*, *cantinal*, *acantalar*, *cantalo(s)a*, *cantalo(s)ella*, *Cantanuelles*, *cantera*, *canter*, *cantellut*, *canti*, *cantó*, *cantonada*, *cantonat*, *cantonal*, *cantonalista*, *cantonanisme*, *cantoner*, *cantonera*, *acantonar*, *acantonament*, *escantonar*, *escantellar*, *descantellar*, *escantell*, *decantar*, *descantar*, *encantar*, *de trasantó*, *cantibal*, *cantimplà*.

⁴⁰ *Cantellatge*, V. *tortellatge* *Cantellut*, V. *cantell* *Cànter*, V. *càntir* *Cantera*, V. *cant* i *cantell* *Càntera*, V. *càntir* *Canteraner*, *canterano*, V. *càntir* *Canterell*, *canterella*, *canterer*, *cantereria*, *canteret*, V. *càntir* *Canterull*, V. *càntir* *Cantet*, *canteules*, V. *cant* *Canti*, V. *cantell* *Càntic*, *cantice(a)*, V. *cant* *Cantidei* men., sembla adopció vulgar irònica d'una expressió de llatí bàrbar sagristanesca *canti Dei* 'cants d'església, cants de Déu' *Cantilena*, V. *cant* *Cantillatge*, V. *tortellatge* *Cantimplaina*, *cantimplaina*, ⁵⁰ *cantimplora*, V. *cant*

CANTINA [Lab. 1839; mall. *DFiguera*, 1840], de l'it. *cantina*, veg. *DCEC* I, 643a.

⁵⁵ CANTIR, 'recipient lleuger per beure a galet', fou originàriament forma dialectal (xipella) per *CANTER* 'gerra', del ll. *CANTHARUS* 'espècie de copa gran de dues anses', i aquest, del gr. *κάνθαρος* id., pròpiament 'escarabat'. □ 1.ª doc.: *càntero* forma mig-llatinizada, 1177; *cànter* fi S. XIV; *canti* 1803, Belvitges.